

KONGRE, KURULTAY, SEMPOZYUM ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

Odamız her çalışma döneminde olduğu gibi bu dönemde de (2002-2003 dönemi) tümüyle kendi olanakları ile oluşturduğu ve bir Oda klasiği haline gelen 25 kongre-kurultay-sempozyumdan 22'sini gerçekleştirmiştir. Bu etkinliklerden süzülen görüşler bir sonuç bildirgesi ile kamuoyunun ve meslektaşlarımızın bilgisine sunulmaya devam ediyor. Gerçekleştirilecek diğer 3 etkinliğimizin hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

II. MAKİNA TASARIM ve İMALAT TEKNOLOJİLERİ KONGRESİ GERÇEKLEŞTİ

"II. Makina Tasarım ve İmalat Teknolojileri Kongresi" 26-27 Eylül 2003 tarihlerinde Konya Şubemiz sekreteryasında gerçekleştirildi. Konya Sanayi Odası'nda, iki salonda ve 10 oturumda gerçekleştirilen etkinlikte, 44 bildiri meslektaşlarımıza, sanayicimize, öğrencilere ve diğer katılımcılara sunulmuştur.

Kongremiz Konya Milletvekilleri, Vali Yardımcısı, Büyükşehir Belediye Başkanı, İlçe Belediye Başkanları, Dekanlar, Genel Müdürler ve Çeşitli Oda Başkanları'nın katılımı ile, açış konuşmaları yapılarak başlamıştır. Kongre kapsamında 'İmalat Mühendisliği Kavramının Bir Uzmanlık Alanı Olarak Önemi' ve 'Makina İmalat Sektöründe AB Teknik Mevzuat Uyum Süreci ve Sorunları' konulu iki ayrı panel düzenlenmiştir. Panelimize Sanayi Bakanlığı, KOSGEB, ODTÜ, İTÜ, TMMOB, KSO gibi kurumlar katılımcı olmuştur.

Kongreye üniversitelerden 48 yazar ve danışmanlar kurulu üyemiz 16 kişi katılmıştır. Ayrıca Selçuk Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü Öğretim Görevlileri ve Makina Mühendisliği Bölümü Öğrenci Kulübü üyeleri kongremize her konuda katkıda bulunmuşlardır. Etkinlik genelinde düzenlenen kongre ve panellere toplam 800 kişi katılmıştır.

Kongrede açış konuşmasını yapan Oda Başkanımız Emin KORAMAZ Oda çalışma ilke ve etkinliklerinden bahsederek konuşmasına şöyle devam etmiştir;

"Sevgili Katılımcılar,

Küreselleşme sürecinin yaşandığı dünyamızda, tanımı Yeni Dünya Düzeni olarak yapılan bu süreç, Ulusal Sanayi ve Ekonomi yapılanmasından Dünya Endüstrisi ve Ekonomisi yapılanmasına geçişi hedeflemektedir. Bu kapsamda endüstri toplumundan bilgi toplumuna emek yoğun teknolojilerden ileri teknoloji uygulamalarına geçiş çabaları en yoğun şekilde Ulusal Sanayimizi, ekonomimizi dolayısıyla Makina İmalat sektörünü de etkilemektedir.

Dolayısıyla konuyla ilgili olarak ciddi ve yaygın bir uğraş verilmesi gerekliliği ortadadır."

Emin KORAMAZ ayrıca makina imalat sanayinin, sanayi sektörleri içinde yatırım mali üreten temel sektör olduğunu, makina ekipman ve yedek parçalarının imal edildiği, "mühendislik sanayileri" denilen alt sektörlerin tamamını kapsadığını, bu sektörün diğerlerinden farkının, her aşamada projelendirme, mühendislik ve AR-GE tasarımlarını öngörmesi ve gerçekleştirmesi olduğunu belirterek taleple birlikte tasarım ve proje çalışması yapıldığını çoğu kez bunu AR-GE ve üretim planlamasının izlediğini, mühendisin gerçek anlamda mesleğini sürdürdüğünü, özellikle makina mühendisi açısından özel önem taşıyan sanayi dalı olduğunu söyledi. Oda Başkanımız Emin KORAMAZ makina imalat sanayinin dünyadaki ve Türkiye'deki önemine değinerek konuşmasını tamamlamıştır.

Kongremiz amaç ve hedeflerine ulaşmıştır. Kongrede her düzeyde katkı ve desteklerini bizden esirgemeyen tüm kişi, kurum ve kuruluşlara teşekkür eder, alınan kararların hayat bulacağı yeni kongreler dileğimizle...

II. MAKİNA TASARIM ve İMALAT TEKNOLOJİLERİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(26-27 Eylül 2003 / Konya)

Makina imalat sanayi, sanayi sektörleri içinde yatırım malı üreten temel sektördür. Makina ekipman ve yedek parçalarının imal edildiği, "Mühendislik Sanayileri" denilen alt sektörlerin tamamını kapsamaktadır. Bu sektörün diğerlerinden farkı, her aşamada projelendirme, mühendislik ve AR-GE tasarımlarını öngörmesi ve gerçekleştirmesidir. Taleple birlikte tasarım ve proje çalışması yapılmakta çoğu kez bunu AR-GE ve üretim planlaması izlemektedir. Mühendisin gerçek anlamda mesleğini sürdürdüğü, özellikle makina mühendisi açısından özel önem taşıyan sektördür. Dünyadaki ve Türkiye'deki önemini şöyle belirtebiliriz:

- Sektör imalat, inşaat, tarım, maden ve hizmet sektörlerinde kullanılan pek çok ürünün gerçekleşmesini sağlayan makinaların yapımını sağlamaktadır.
- Üretim yöntemleri ve sektör ürünleri kullanım alanları, yüksek ve orta-yüksek teknolojilerin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla kalifiye işgücü ve mühendis çalıştırma oranı yüksektir.
- Makina imalat sektörünün gelişmesi, istihdam kapasitesini de artırır, işçi başına ve birim ücret başına katma değeri yükseltir. Gelişmiş ülkelerde bu sektör birinci sırada yer alır.
- Sanayi içinde katma değeri yüksek, rekabet yeteneği olan bir makina imalat sektörü pek çok sektöre "girdi" olan ürünleri verdiği için ve geniş bir yan sanayi ile çalıştığı için dışa bağımlılığı azaltmaktadır. Türkiye için bu özellikle önemlidir. Gelişmiş bir makina imalat sanayi, daha az dışa bağımlılık, daha az döviz harcaması ve daha az açık veren bir dış ticaret dengesi demektir.
- Sektöre girdi veren demir-çelik, makina elemanları, elektronik-elektrik cihazları gibi sanayiler de gelişir, ölçek ekonomisi özendirildiğinden bu sektörlerin yatırımlarına da öncelik görevini yapar.
- Sektör AR-GE ve inovasyon altyapısını da geliştirdiğinden, GSMH ve cirodan en yüksek payı alan AR-GE'lerin başında makina imalat sanayi gelir.

Türkiye'de makina imalat sanayi kararlı bir gelişme çizgisi göstermemiştir. Sanayi politikalarının olmaması, ekonomik krizler, tutarsız ihracat politikaları, yatırım malları ithalatında korumacılık faktörüne öncelik verilmemesi ve yatırımlarda sektöre öncelik tanınmaması bunun başlıca nedenleridir. Özellikle 1998'lerden sonra işçi başına katma değer, ücret başına katma değer düşmüş, istihdam kapasitesi azalmış, teknoloji düzeyinde önemli bir değişim olmamıştır. Ölçek sorunu hala önem taşımaktadır. Kapasite kullanım oranı son beş yıldır % 65-70 arasında kalmıştır. İhracat artışı 1990-2001 döneminde, yıllık artış oranı olarak % 22 civarındadır. Ancak kalıcı pazarlara yönelmek için daha çok zamana ihtiyaç vardır. Özgün ürün yaratabilmek ise sektörün hedeflerinin başında yer almaktadır.

2000 yılında 11 milyar dolarlık iç Pazar talebinin 8,5 milyar doları ithalatla karşılanmıştır. Demek ki iç pazarın ancak % 22'si (iç) üretimle karşılanmaktadır. Öte yandan Avrupa Birliği (AB) ile ülkemiz arasında bir karşılaştırma yapıldığında, sektörün AB'de yarattığı katma değer 1995 verilerine göre 200 milyar dolar civarında iken bu rakam Türkiye'de 1.6 milyar dolardır. Sektörün AB'deki büyüklüğü dikkate alındığında, AB'ye girme yolunda olan ülkemizi ciddi sıkıntıların beklediği ortadadır. Yapılacak pek çok iş, alınacak uzun bir yol bulunmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Konya Şube sekretaryalığında 26-27 Eylül 2003 tarihlerinde Konya'da ikincisini gerçekleştirdiği "Makina Tasarım ve İmalat Teknolojileri Kongresi"nde "Bir uzmanlık alanı olarak, İmalat Mühendisliği ve önemi", "Makina Tasarım ve Üretim Teknolojilerinde; teknoloji ağırlığı, İnovasyon ve AR-GE politikaları, üretim ağları vb. kavramları, sektördeki uygulamalar, yaşanan sorunlar, olası çözüm önerilerinin" "Makina Tasarım ve İmalat Teknolojileri alanındaki gelişmeler ve uygulamaları", "Makina İmalat sektöründe AB teknik mevzuat uyumu ve getirdikleri" konuları etkinlik sırasında 10 oturumda sunulan 40 bildiri ve düzenlenen "İmalat Mühendisliği Kavramının Bir Uzmanlık Alanı Olarak Önemi", "Makina İmalat Sektöründe AB Teknik Mevzuat Uyum Süreci ve Sorunlar" konulu panellerde sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin oluşturulması boyutları ile irdelenmiştir. Panel öncesinde gerçekleştirilen sunumla

panele hazırlık niteliğinde KOBİ' lere dönük gerçekleştirilen anket ve sonuçları hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir.

Konya yerel ölçeğinde sanayi potansiyeli ve üniversite kadroları gözönünde tutularak yapılan değerlendirmelerde, Konya'da bir teknik üniversite'nin kurulması gerekliliği, milletvekilleri ile ilgililer düzeyinde destek bulmuş ve kongreye katkıda bulunan öğretim görevlilerince de bu talepler vurgulanmıştır.

Odamız kamuoyuna olan sorumluluğunun bilinciyle, benzer etkinliklerinde olduğu gibi kongremizin bilim ve teknolojinin ışığında etkin bir tartışma ortamı yaratarak, önemli bir platform oluşturduğu düşüncesindedir. Bu bağlamda etkinlik boyunca yapılan tartışmalarla, aşağıda elde edilenlerin kamuoyunun bilgisine sunulmasına karar verilmiştir.

- Her aşamada projelendirme, mühendislik ve AR-GE tasarımlarını öngörmesi ve gerçekleştirilmesi nedeniyle mühendisin gerçek anlamda mesleğini sürdürdüğü, özellikle makina mühendisi açısından özel önem taşıyan sektörde bir uzmanlık alanı olarak, "İmalat Mühendisliği" kavramının anlam ve önemi vurgulanarak, MMO' nun uzmanlık, belgelendirme ile meslek içi eğitim kapsamında yürüttüğü çalışmalara İmalat Mühendisliği'nin eklenmesi ve bu amaçla çalışmalara başlayan üniversitelerimizdeki ilgili bölümlerin katkısı sağlanarak, eşgüdüm kurulması gerekliliği saptanmıştır.

- AB teknik normları yeni yaklaşım direktifleri kapsamında bulunan ve meslek alanlarımızla ilgili "Basit Basıncılı Kaplar", "Gaz Yakan Cihazlar", "Sıvı ve Gaz Yakıtlı Sıcak Su Kazanları", "Basıncılı Ekipmanlar", "Asansörler" ve "Makina Emniyeti" yönetmelikleri konusunda, MMO'nun bağımsız, tarafsız, şeffaf niteliğiyle Onaylanmış Kuruluş olmak için yaptığı başvuru dosyalarının, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca ivedilikle sonuçlandırılmasının gerekliliği, ayrıca bu konunun ulusal sanayimizin küresel gelişimi açısından büyük önem taşıdığı yeniden vurgulanmıştır.

- Zorunlu uygulamaya geçilen yönetmelikler alanında, makina-imalat sektöründe kamusal denetim mekanizmalarının bir an önce oluşturulması gerekmektedir.

- Ulusal sanayimizin gelişmesi açısından üniversitelerimizde yapılan ürün ve teknoloji geliştirme, araştırma, verimlilik çalışmalarının; ekonomimizin lokomotifini konumundaki Küçük ve Orta Boy İşletmelere (KOBİ) yönelik katkı sağlamanın önemi vurgulanarak, bu konuda Sanayi-üniversite işbirliği olanaklarının geliştirilmesi ve bir an önce hayata geçirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

- Gerek Makina İmalat Sektörünü ilgilendiren gerekse diğer alanlarda uygulamada olan Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri' nin anlaşılabilirlik açısından sıkıntılı olduğu ifade edilmiş ve sorunun yönetmelik hazırlık sürecinde konunun tüm taraflarının dahil edilmesi ile aşılabileceği değerlendirilmiştir,

- Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri kapsamında kullanılan uyumlaştırılmış (Harmonize) standartlarla ilgili TSE'ce yürütülen çalışmaların yeterince hızlı yürümediği, Türkçe uyumlaştırmalarda anlaşılabilirlikte zorluk, hala İngilizce standartların kullanımında olması, standartların temin zorlukları ve yüksek ücretli olmaları vb. sorunlar belirtilmiş, sorunun çözümüne yönelik başta TSE olmak üzere konunun tarafı olan kamu yapılandırmalarına ciddi görevler düştüğü değerlendirilmiştir.

- Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri çerçevesinde gerek uygunluk değerlendirme, gerekse piyasa denetim gözetiminde yer alan sigorta uygulamasının halen sigorta kuruluşlarınca anlaşılabilirlikte zorluk, dolayısı ile bu işlevi yerine getirecek sigorta kuruluşlarının henüz olmaması, yaşanan sorunun çözümünü amaçlı Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca daha fazla çaba harcaması gerekliliği ifade edilmiştir.

- KOSGEB'in CE Uygulamaları için; danışmanlık, laboratuvar ve eğitim konularında kurum kuruluşların ihtiyaç duyacağı çalışmalarla ilgili destek kararı aldığı belirtilmiş ve teşvik unsuru olan bu imkanların MMO benzeri Meslek Odaları, Sanayi ve Ticaret Odaları vb. Kuruluşların ortak çalışmaları ile KOBİ'lerin kullanımına sunulması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri ve CE Uygulamaları ile ilgili KOBİ'ler ve Tüketici düzeyinde bilgilendirme çalışmalarının hala ihtiyaç olduğu tespiti ile MMO'nun her uygulama alanına dönük yayınlamaya başladığı uygulama rehberlerinin yararlı olacağı belirtilmiş, KOSGEB Sanayi - Ticaret Odaları, Üniversiteler, vb. kurum ve kuruluş çalışmalarının ortaklaştırarak başta Makina İmalat

Sanayisine ve Tüketicilere genelde uygulamanın ilgili tüm taraflarına yönelik bilgilendirme, bilinçlendirme amaçlı yayın ve eğitim çalışmaları gerçekleştirilmelidir.

- Mühendislik Eğitimi Sırasında Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri ve kapsamı eğitim programlarına eklenmeli ve sürece hazır mühendisler yetiştirilmelidir.
- Üniversitelerin, KOSGEB vb. Kamu kurum ve kuruluşlarının test ve deney laboratuvarlarının TÜRKAK akreditasyon sürecinden geçirilerek sürece dahil edilmeleri sağlanmalıdır.
- Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri ile ilgili konuların taraflarını bir araya getirecek danışma kurulu yapısı olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiş, kurullarda MMO'nun yer alma isteği ifade edilmiştir.
- Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri yürürlüğe girme tarihlerinin ertelenmesinin süreci olumsuz etkilediği belirtilerek sorumlu kamu kurumlarından geçmişteki benzeri uygulamalar gibi tarih ertelemesi yapılmaması isteği dile getirilmiştir.

"II. Makina Tasarımı ve İmalat Teknolojileri Kongresi" nin niteliği ve niceliğiyle **"çağdaş, demokratik, sanayileşen, üreten bir Türkiye"** yaratılması sürecine katkıda bulunacağı inancı ile yukarıdaki isteklerimizin yaşama geçirilmesinin takipçisi olacağımızı bildiririz.

V. ULUSAL MAKİNA MÜHENDİSLİĞİ ve EĞİTİMİ SEMPOZYUMU DÜZENLEME KURULU TOPLANTISI

Toplantı No : 3
Toplantı Tarihi : 9 Ekim 2003
Toplantı Yeri : İzmir Şube

Toplantıya Katılanlar

Ahmet ENİŞ	Merkez
Güler AYYILDIZ	Merkez
Erkan ABACIOĞLU	Merkez
Sezai UYSAL	Ankara Şube
Mustafa KARAMAN	Antalya Şube
Serbay T. CEYLAN	Bursa Şube
Mehmet ATILGAN	Denizli Şube
Nilhan ÜRKMEZ	Edirne Şube
İlker GÜRKAN	Eskişehir Şube
Üzeyir ULUDAĞ	İstanbul Şube
Zeki ARSLAN	İstanbul Şube
Tevfik PEKER	İstanbul Şube
Barış ÖZERDEM	İzmir Şube
Şahin YILDIRIM	Kayseri Şube
İbrahim UZMAN	Kocaeli Şube
Mete KALYONCU	Konya Şube
Naci ERÇOLAK	Mersin Şube
Ahmet BİLAL	Samsun Şube
Tufan TELATAR	Zonguldak Şube

Alınan Kararlar

1. Yürütme Kurulu Üyesi Yrd. Doç. Dr. Ferhat ÇELİK'in iş yoğunluğu sebebiyle Yürütme Kurulu üyeliğinden ayrılmasına,
2. Sempozyum Sekreteri Gülderen YAVUZBAŞ ve Mahir TUĞCU'nun Şube çalışmaları nedeniyle görevlerinden ayrılmasına, yerine Sempozyum Sekreteri olarak Devrim KANTAR'ın atanmasına,

3. Sempozyuma Üniversitelerin Makina Mühendisliği Bölüm Başkanları veya temsilcilerinin davet edilerek katılımlarının sağlanması için, bu konuda Şubelere görev verilmesine,
 4. Sempozyuma katılacak Şube etkinlik alanlarındaki Bölüm Başkanları veya temsilcileri, Düzenleme Kurulu üyeleri, Danışmanlar Kurulu, bildiri sahipleri, panelistlerin öğle yemekleri hariç yol, konaklama ve diğer giderlerinin ilgili Şubelerce karşılanması ve Şube Yönetim Kurulu üyelerinden bir kişinin refakat etmesi,
 5. Sempozyum katılımcılarına "Katılım Belgesi" verilmesi,
 6. Danışmanlar Kurulu üyelerine "Danışmanlar Kurulu Üyesi" belgesi verilmesi,
 7. Katılımcılara yaka kartı bastırılması,
 8. Katılımcılara cepli karton dosya içerisinde bloknot ve tükenmez kalem verilmesi,
 9. Sempozyum programının ekteki gibi olması,
 10. Sempozyum programının 10-11 Ekim 2003'e kadar bastırılması,
- Yukarıdaki 10 maddeden oluşan Düzenleme Kurulu kararlarının Oda Yönetim Kurulunun onayına sunulmasına karar verilmiştir.

III. GAP ve SANAYİ KONGRESİ GERÇEKLEŞTİ

GAP ve Sanayi Kongresi 18-19 Ekim 2003 tarihinde Diyarbakır'da düzenlendi. Bu yıl 3.sü gerçekleştirilen GAP ve Sanayi Kongresi, entegre bir bölge kalkınma projesi olan "Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP)" uygulaması; bölgenin, nüfus ve kaynak potansiyelinin değerlendirilmesi açısından ve bölge sanayii yerel hammaddesinin ülke ve bölge tüketicisinin ihtiyaçlarına yönelik mekansal yapılanma ve sanayi stratejilerinin belirlenmesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi halkının gelir düzeyini ve hayat standardını yükseltmek, Sosyal istikrar ve ekonomik büyüme gibi genel kalkınma hedeflerini tespit ederek katkıda bulunmak amacıyla toplandı.

Gerçekleştirilen bu kongre ile söz konusu konularla ilgili bölgenin potansiyelini ortaya çıkarmak, hammadde ve pazar ilişkisine dayalı baskın sektörleri işlemek, tartışmak, Güneydoğu Anadolu Projesi'ni sorgulayarak bölge kalkınmasına katkıda bulunmak ve atıl durumdaki potansiyelini açığa çıkararak üretime yönelmesini sağlamak suretiyle bölgenin geleceğine katkı sunulacağını düşünüyoruz.

Bu noktadan çıkışla MMO, bu Kongre ile konunun tüm taraflarını, bir araya getirerek, ülkemizde GAP ve Sanayileşme ile ilgili sorunların tartışılmasını, bunların bir plan dahilinde organize edilmesini, böylece bölgesel eşitsizliklerin giderilerek ekonomik kalkınmanın sağlanması ve bir meslek odası olarak bu kapsamda görevlerinin açığa çıkarılmasını hedeflemektedir.

Bu çerçevede aşağıda belirtilen konularda bildiriler sunulmuş ve tartışmalar olmuştur.

- Sanayileşme ve Sürdürülebilir Sanayi Politikaları
- Çevre, Altyapı ve Kentleşme Sorunları
- Tarım , Orman ve Hayvancılık
- Enerji, Tabii Kaynaklar ve Bölgesel Açılımlar
- Sosyal ve Kültürel sorunlar
- Tarihi ve Kültürel Mirasın Korunması

Diyarbakır Vali Yardımcısı Suat DERVİŞOĞLU, Dicle Üniversitesi Rektörü Fikri CANORUÇ, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Mehdi GÜLER, Diyarbakır Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Beşir YILMAZ, GAP İdaresi Başkan Yardımcısı Şerafettin HAMİDİ ve TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Alaeddin ARAS'ın katıldığı Etkinlik, Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu Başkanı Semih OKTAY'ın ve Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ'ın açılış konuşmalarıyla başladı. Oda Başkanı Emin KORAMAZ Oda çalışma ilkeleri ve faaliyetlerini aktardıktan sonra konuşmasına şöyle devam etti;

"Değerli katılımcılar,

Küreselleşme olgusu son on yıldan bu yana özellikle gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, giderek sıklaşan aralıklarla devam eden ekonomik krizler toplumsal ve politik dengeleri bozmakta, gelir dağılımı kitleler aleyhine açılmakta, refah düşmekte ve sanayi yatırımları azalmaktadır. Bu nedenle işsizlik büyük boyutlara ulaşmakta, mühendisler de bundan pay almaktadır.

Küreselleşme; emperyalist ülke tekellerin, kapitalizmin daha büyük sermaye ve pazarlara duyduğu ihtiyaçla, aşırı kara dayalı birikimini arttırmak için ülkedeki tüm artı değer ve zenginliklere el koymakta, bunları tasfiye ederek dünya genelinde daha geniş ölçeklerde hakim olma anlayışını sürdürmektedir.

Küreselleşen sermayenin ihtiyaçları devletin sosyal nitelikli görevlerden arındırılmasını, emek piyasalarının kuralılaşmasını (esnekleştirilmesini) ve sermayenin önündeki ulusal engellerin kaldırılmasını beraberinde getirirken aynı zamanda ulus devletlerin yeniden yapılandırılmasını da tercihten öte zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk aynı zamanda yerel yönetimlerin de yeniden yapılandırılmasını gündeme getirmektedir. Küreselleşme sürecinin temel motorlarından biri olan Dünya Ticaret Örgütü bünyesinde imzalanan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile hizmet sektörü tümüyle uluslar arası sermayeye açılmaktadır. Türkiye bu anlaşmaya kamunun küçültülmesi, kamu hizmetlerinin ticarileştirilmesi, özelleştirme ve emek piyasasının esnekleştirilmesi açısından en çok taahhütte bulunan ülkelerden biri konumdadır.

Emperyalist tekeller kendi karlarını arttırmak için dünya enerji rezervlerini kontrol altında tutmak için halklara kan ve gözyaşı getirmektedir. ABD ve İngiliz emperyalizminin dünya halkları üzerindeki baskısı ve sömürüsü küreselleşme politikaları ile daha da artmış, Latin Amerika'dan Uzak Asya'ya, Balkanlar'dan Ortadoğu'ya kadar tüm halklara baskı ve gözyaşı getirmiştir. Kısa süre önce Afganistan'ın işgalini Irak işgali izlemiş ve Irak halkının daha da yoksullaştırılması sağlanmıştır.

Makina Mühendisleri Odası olarak halkların barış içerisinde yaşamalarını, özellikle ABD emperyalizminin Ortadoğu'dan elini çekmesini bir kez daha burada ifade ediyoruz. ABD emperyalizminin Irak işgalini derhal kaldırarak Irak halkının bağımsızlığını tanımmasını ve Ülkemizin bu işgale ortak olmamasını yeniliyor ve kardeş kanı dökülmesine karşı çıkıyoruz.

Ülkemiz uzun bir dönemdir yeniden şekillendirildiği önemli bir süreçten geçiyor. Bu süreçte AKP iktidarı geçmiş hükümetler gibi; Türkiye'nin küreselleşme sürecine entegrasyonuna yönelik yasal düzenleme hazırlıklarını IMF, Dünya Bankası gibi küresel kuruluşlarla kapalı kapılar ardında sürdürüyor. Sermayenin küreselleşmesi ile birlikte işsizliğin ve yoksulluğun giderek arttığı bir dünyada yaşıyoruz. Kapitalist sistem yapısal krizden çıkışı kamu hizmetlerini, emek maliyetlerini ve sosyal devlet politikalarını daraltmakta görmektedir. Küreselleşme, özelleştirme, yerelleştirme ve esnekleştirme kavramları arasında doğrudan bir bağ yokmuş gibi sunulsa da birbirini besleyen yeni liberal politikaların görünümüleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde üretim ekonomisi yerine rant ekonomisini öne çıkaranlar, taşeronlaştırmayla, sendikasılaştırmayla, uluslar arası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası paketleriyle, özelleştirmelerle, toplumsal yaşamı, ülkenin sanayisini ve geleceğini tehlikeye atmaktadır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi doğal kaynak ve nüfus niceliği yönünden, büyük bir kalkınma potansiyelini kendi içinde taşımasına rağmen, bölge sanayi tarım sosyo-kültürel, eğitim, kentsel ve konut yerleşimi bileşenleriyle, ekonomik yapı içerisinde de ülke ortalamasının gerisinde kalmaktadır. Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Kilis illerinin kapsadığı alan GAP Bölgesi olarak tanımlanmakta ve Bölgede yürütülen projede Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) olarak bilinmektedir.Coğrafi olarak bölge; %41.9 'u tarıma elverişsiz araziler, % 36'sı çayır ve meralar, % 16.6'sı orman ve koruluklardan oluşmaktadır..

Güneydoğu Anadolu Bölgesi; doğal kaynak ve nüfus niceliği yönünden büyük bir kalkınma potansiyelini kendi bileşkesi içinde taşımaktadır. Buna karşın; bölge, sanayi, tarım, sosyo - kültürel, eğitim, kentsel ve konut yerleşimi bileşenleriyle, ekonomik yapı bağlamı içerisinde, ülke ortalamasının gerisinde kalmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına, Diyarbakır Şubesi yürütücülüğünde 1999 yılından beridir iki yılda bir düzenlediğimiz GAP ve Sanayi Kongresinin 3.sünü gerçekleştiriyoruz.

I.Kongre öncesi yaptığımız bölge illeri sanayi envanteri ve kongre sırasında yapılan envanter değerlendirmesi ile bölge sanayisinin ve sorunlarının fotoğrafını çektik.. II.Kongrede yine bölgede ; Sanayi, tarım, hayvancılık, kent-konut, enerji alt yapı ile ilgili mevcut durumu, sorunları ve çözüme yönelik önermelerini tartışarak birlikte ürettik. Ancak siyasal iktidarlar bölge sorunlarına karşı üretmiş olduğumuz çözüm önerilerine karşı kulaklarını tıkadılar ve herhangi bir çözüm üretmediler. Bu duyarsız tavırları bugün de sürmekte ve bölgenin gerek ekonomik, gerek sosyal ve gerekse de kültürel sorunlarına karşı çözüm üretilmemektedir.

İlk iki kongrede Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) bugüne kadar niye hedefine ulaşmadığını, bölge illerini kapsayan GAP bölgesi sanayi envanterinde ortaya konuların bugün nasıl bir değişim gösterdiğini görmek anlamında Diyarbakır ili özelinde aynı envanter çalışması tekrarlanarak bugünkü mevcut durumun tespitini yapmaya çalıştık"

23 adet bildiri, 17 adet poster bildirinin 2 gün boyunca sunulduğu etkinliğe 300'e yakın katılım gerçekleşti. Başarıyla sonuçlanan etkinlikte alınan kararların hayat bulmasını umut ediyor, etkinliğe her düzeyde katkı koyan kişi ve kurumlara teşekkür ediyoruz.

III. GAP ve SANAYİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(18-19 Ekim 2003 / Diyarbakır)

Güneydoğu Anadolu Bölgesi; doğal kaynak ve nüfus niceliği yönünden büyük bir kalkınma potansiyelini kendi bileşkesi içinde taşımaktadır. Buna karşın; bölge, sanayi, tarım, sosyo - kültürel, eğitim, kentsel ve konut yerleşimi bileşenleriyle, ekonomik yapı bağlamı içerisinde, ülke ortalamasının gerisinde kalmaktadır. Bu somut yaklaşımlardan hareketle; III. GAP ve Sanayi Kongresi entegre bir bölge kalkınma planı olan Güneydoğu Anadolu Projesi'nin işleyiş sürecini, işlevsel yapısını, bölgenin nüfus ve kaynak potansiyeli açısından değerlendirir. Bölge sanayisine yerel hammadde ve üretim çeşitliliği ilişkisinde perspektifler sunar. Mekansal yapılanma ve sanayi stratejileriyle bölge ve ülke tüketicisinin ihtiyaçlarına dönük yaklaşımlar geliştirmeyi amaçlar.

Dünyanın makro düzeyde yeniden planlandığı günümüzde GAP projesi akıbeti belirsiz ve sahibi olmayan bir proje görünümü vermektedir. Yukarıda anılan amaçlardan hareketle 18-19 Ekim'de gerçekleştirdiğimiz III. GAP ve Sanayi Kongresinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

1. 1999 yılında GAP kapsamındaki illerde yapılan 2003'te de Diyarbakır ili itibarıyla güncellenen sanayi envanterlerinden hareketle;

- Bölge sanayisinin ciddi bir gelişme sağlayamadığı
- Bölgedeki işletmelerin hedef pazarı bölge ve yurtiçi pazarlar olduğu
- Bölgede varlığını sürdüren firmaların sermaye ve köken bakımından aile firmaları ve geçmişe dayalı kökenli olduğu, bireysel girişimlerin süreç içerisinde varlığını sürdüremediği
- Varlığını sürdürebilen firmaların mühendis vb. teknik elemanları istihdam ettiği ve bu istihdamın firmanın ayakta kalmasında önemli bir etken olduğu tespit edilmiştir.

2. GAP bölgesinde kentlerin, sanayi bölgelerinin ve tarım alanlarının bilimsel bir planlaması yapılmalıdır.

3. GAP bölgesinde uygulanan ulaştırma politikaları proje ile bir paralellik arzmemektedir. Bölgede hammadde, sanayi bölgeleri ve Pazar alanları göz önünde bulundurularak ulaşım ve altyapı oluşturulmalı, bölgeyi denizlere ve Ortadoğuya bağlayacak demir yolları yapılmalıdır.

4. GAP bölgesi hidroelektrik potansiyeli ve üretimi ile ülke ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamaktadır.

- Bölgedeki enerji kaybının nedeni iletim hatlarının eski ve yetersiz olması ve alt yapı eksikliğidir.
- Ülke elektrik ihtiyacının %25'i bölgeden karşılanırken elektrik kilovat/saat fiyatı Türkiye ortalamasının üzerindedir.
- Bölge sanayisi enerji yetmezliğinden, altyapı eksikliğinden ve pahalı tarifeden dezavantajlı olarak etkilenmektedir.

- Bölgede kişi başına tüketilen enerji miktarı ülke ortalamasının altındadır.
 - Olağanüstü durumlarda ihtiyaç duyulan mobil santraller (yüzer-gezer) bölgede kalıcı-sabit bir şekilde yoğunlaşmaktadır. Bu santrallere devlet tarafından verilen alım garantisinden kaynaklı ülke ekonomisi ciddi zarara uğratılmakta ve bu santraller buldukları kentlerde halk sağlığını tehdit etmektedir.
5. GAP projesi kapsamında enerji sektöründeki gerçekleşme %80'lerde iken tarımsal sulamada %10'lar civarındadır. Bu çelişkili durum projenin "bölgesel kalkınma" ruhuna dair kuşku uyandırmakta ve bölge tarımını olumsuz etkilemektedir. Tarımsal ve sulama projelerinin bir an önce bitirilmesi için gerekli planlama ve kaynak transferinin yapılması sağlanmalıdır.
6. Bölgede tarım ve mera arazilerinin büyük çoğunluğu küçük bir azınlığın mülkiyetinde bulunmaktadır. Tarım üreticilerinin büyük bir oranı yarıcı olarak çalışmaktadır. Dolayısıyla; yeni tarım arazilerinin de sulamaya açılmasıyla beraber toprak mülkiyeti önemli bir sorun teşkil etmektedir. Toplumsal bir kalkınmadan ve adil bir pay almadan söz edebilmemiz için toprak mülkiyeti adil bir şekilde yeniden düzenlenmelidir.
7. Bölgede, okur-yazar oranı ülke ortalamasının altında iken bölge kırsalındaki oran bölge ortalamasının da altındadır. Cinsler arasındaki karşılaştırmada da kadın nüfusunun okur-yazar oranı oldukça düşüktür. Okur - yazar oranının ülke ortalamasına çıkarılması ve cinsler arasındaki farklılıkların giderilmesi için çalışmalar hızlandırılmalıdır.
8. Bölgesel kalkınma projesi (GAP) kapsamında olan; büyük alanların sulu tarıma açılması, Bölge sanayiisinin gelişmesi ve bölgeler arası gelişmişlik farkının nisbi oranda da olsa giderilebilmesi noktasında projenin devlet tarafından ciddi olarak desteklenmesi ve bitirilmesi için gerekli planlamalar yapılmalıdır.
9. Bölge girişimcisi maddi ve aynı olarak desteklenmeli, istihdama yönelik kamu yatırımları yapılmalıdır.
10. Kamu ve özel girişimlerin verimli kılınması için devlet tarafından eğitim ve teknoloji desteği verilmelidir.
11. Küreselleşme sürecinde dünyanın makro ölçekte planlanmasıyla beraber ulusların mikro kalkınma ve yatırım alanları atıl kalmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'nin de dünyaya entegre edildiği bu süreçte GAP projesi sahipsiz, başıboş bir görünüm vermektedir. GAP projesi devlet tarafından sahiplenilmeli ve bitirilmesi için bütçe ayrılmalıdır.
12. Avrupa Birliğinde bölgeler arası gelişmişliği dengelemek için birlik tarafından ciddi fonlar mevcuttur. AB'ye girme sürecinde olan Türkiye AB'den sağlanacak bu fonları GAP projesine aktararak bölgesel kalkınmayı sağlamalıdır.
13. Tarımsal kalkınmanın en önemli araçlarından biri üreticilerin örgütlenmesidir. Üreticiler kooperatifçilik konusunda devlet tarafından eğitilmeli ve teşvik edilmelidir.
14. Üreticilere doğrudan gelir desteği verilmeli ve ürün çeşitliliği ayrıca desteklenmelidir. Devlet; bölgesel ürün çeşitliliğini de göz önünde bulundurarak bölge ve ürün bazında tarım politikaları geliştirmelidir.
15. Bölgenin hayvancılık potansiyeli ve kültürü mevcuttur. Çayır-mera alanları oluşturulmalı ve hayvancılık teşvik edilmelidir.
16. Organik tarım teşvik edilmeli, boşaltılmış köyler ve sınır boyunca mayınlanmış bölgeler mayınlardan temizlenerek organik tarıma açılmalıdır.
17. GAP projesi ve master planlarının hazırlanması ve planlanması süreci katılımcılıktan uzak, sivil toplum örgütleri ve ilgili toplumsal kesimlere rağmen işletilmektedir. Bu durum projenin sahiplenilmesi ve başarısını etkilemektedir. Bunun içinde Bölgesel Master planlarının hazırlanmasında sivil toplum örgütleri ve ilgili toplumsal kesimlerin katılımı sağlanmalıdır.
18. GAP projesinin ürettiği katma değer, projenin bitirilmesi için kullanılmalıdır.
19. Zorunlu göçlerle üretimden koparılan ve kent varoşlarına sürüklenen bölge köylüsünün köylerine geri dönüşlerinin önü açılmalı, üretime tekrar katılımları sağlanmalıdır.

Sonuç olarak; GAP projesinin katılımcı bir ruh ile tekrardan ivmelendirilmesi, bölge sanayisinin gelişmesi, bölgesel kalkınmanın sağlanması, toplumsal refah ve huzurun sağlanması ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesi ancak barışçıl demokratik bir ortamda mümkündür. Dolayısıyla ülke demokrasisinin istikrarlı bir zemine oturması için yapısal reformlar gerçekleştirilmeli, bölgenin özgün sorunlarına ilişkin insani, demokratik, sorunu geride bırakır çözümlerle karşılık verilmelidir.